

Novinky knihovny VÚK – duben + květen 2026

B 1046/2

HORÁČEK, PETR: **Stromy České republiky. Dokumentace významných exemplářů. Díl 2**
Praha, Powerprint pod značkou Bookla, 2026, 413 s., 1. vyd.
dendrologie - dřeviny - stromy - Česká republika

B 1046/2/př

HORÁČEK, PETR: **Stromy České republiky. Dokumentace významných exemplářů. Scany listů (příloha pro díl 2)**
Praha, Powerprint pod značkou Bookla, 2026, 260 s., 1. vyd.
dendrologie - dřeviny - stromy - Česká republika

Druhý díl série Stromy České republiky se věnuje výhradně konkrétním exemplářům dřevin, které jsou zde zobrazeny na tabulích o rozsahu jedné strany. Navazuje tak na tabule prvního dílu, a to v počtu 475 tabulí, na kterých je obsaženo 16 rodů jehličnatých dřevin, 37 rodů listnatých dřevin a 177 nižších taxonomických jednotek (poddruhy, variety, formy, kultivary). Vybrané dřeviny jsou zde vyobrazeny s mnoha detaily a scany listů, podobně jako v díle prvním, celkový počet obrázků je asi 2760. Součástí jednotlivých tabulí je štítek dřeviny, kde lze zjistit všechny podstatné informace – jméno dřeviny, velikost, lokalitu, nadmořskou výšku, ocenění v anketě Strom roku – ale i další údaje, jako například zda figuruje na turistických známkách, turistických vizitkách nebo ve znaku nějakého města či obce. Kniha obsahuje rejstřík se všemi dřevinami i obrázky prvního a druhého dílu. Volitelnou součástí každého dílu je příloha se scany listů (černobílý digitální herbář) v podobě samostatné knihy; vyobrazuje podstatnou část listů dřevin z tabulí příslušného dílu ve větším rozsahu a s detaily, které nebylo možné zachytit na barevných tabulích. Pro další důležité informace, soubory ke stažení a k získání informací o vzniku, koncepci a náplni knih mohou zájemci navštívit stránky www.dendrologie.cz a sekci "Série Stromy ČR".

B 1056

GUTGESELL, NATALIE - JURANEK, CHRISTIAN - ZIEGLER, HENDRIK: **Zwischen Ordnungswillen und Freiheitsdrang. Europäische Gärten der Vormoderne**
Wettin-Löbejün, Verlag Janos Stekovics, 2024, 384 s.
ISBN: 978-3-89923-459-6
Schloss Wernigerode, Band 24
parks a zahrady historické - umění zahradní - vývoj - historie - Evropa

Zahrady v nás vyvolávají pocit svobody, a přesto nás – často nepozorovaně – vedou: usměřňují naše kroky rozvržením cest i kompozicí prostoru. Držíme se vyznačených tras, nebo se odvážíme vědomě sejít z cesty? Tato kniha zkoumá jedinečný potenciál zahrad odhalovat sociální, společenské i estetické hranice a otvírat prostor pro jejich překračování.

Věnuje se jak historickým zahradám, tak moderním, méně známým zahradním celkům. Pomyslná cesta vede od Vily d'Este u Tivoli a hravých vodních atrakcí v Hellbrunnu u Salcburku přes královské parky ve Versailles a Trianonu až k parkům v Rumunsku. Kniha zároveň přináší nové výzkumné poznatky o významných zahradních souborech v Durynsku, Sasku-Anhaltsku a Sasku – například ve Výmaru a Wörlitzu.

B 1058

SAUDAN, MICHEL - SAUDAN-SKIRA, SYLVIA: **Zauber der Gartenwelt**

Köln, Taschen, 1997, 248 s.

umění zahradní - historie - Evropa

Jedná se o obrazovou populárně-naučnou publikaci zaměřenou na zahrady a zahradní architekturu. Patří do oblasti architektury a urbanismu, přičemž se soustředí na tvorbu, estetiku a atmosféru zahrad. Publikace představuje různé typy zahrad, jejich design, kompozici a jedinečný charakter. Jde o vizuálně bohatou knihu plnou fotografií a inspirativních ukázek. Slouží především jako zdroj inspirace pro milovníky zahrad, ale také pro všechny, kteří se zajímají o tvorbu či úpravu vlastní zahrady. Ukazuje zahrady jako malé světy plné krásy, klidu a tvůrčího umění a inspiruje čtenáře k objevování rozmanitých podob zahradní tvorby.

B 1057

PIZZONI, FILIPPO: **Kunst und Geschichte des Gartens. Von Mittelalter bis zum Gegenwart**

Stuttgart, Deutsche Verlags-Anstalt, 1999, 263 s.

architektura zahradní - umění zahradní - historie - Evropa

Informativní texty a velkoformátové barevné ilustrace popisují a ilustrují vývoj zahradního umění v průběhu staletí, od konce středověku až po současnost. Šest chronologicky uspořádaných kapitol představuje formu a styl zahradní architektury v Evropě a od 19. století také v Americe.

R 6132

HANSEN, RIEKE et al.: **Urbane grüne Infrastruktur konkret. Konzeption und fachliche Grundlagen für den Werkzeugkasten Stadtnatur**

Bonn, Bundesamt für Naturschutz, 2025, 206 s.

zeleň města - infrastruktura zelená - management - metodika - ochrana biodiverzity - Německo

Města a obce v Německu čelí komplexním výzvám spojeným se změnou klimatu, úbytkem biodiverzity i proměnami společnosti. V této souvislosti nabývá na významu městská zelená infrastruktura, která má integrovat ekologické, sociální i ekonomické funkce. Na podporu plánovacích procesů byla z pověření Spolkového ministerstva životního prostředí vyvinuta „Sada nástrojů pro městskou přírodu“. Vznikla v rámci výzkumně-vývojového projektu „Městská zelená infrastruktura v praxi“ (2020–2024) a opírá se o důkladnou analýzu odborné literatury, metodických materiálů a více než 70 příkladů z praxe. Ve spolupráci s městy, jako jsou Rostock, Wiesbaden, Würzburg a region Porúří byly identifikovány a ověřeny klíčové praktické požadavky.

Cílem této sady nástrojů je podpořit obce v ochraně a posilování biodiverzity, zkvalitnění plánovacích procesů a zapojení různorodých aktérů. Důraz je přitom kladen zejména na podporu biologické rozmanitosti, kvalitu procesního řízení a udržitelné využívání zdrojů. Projekt se rovněž věnuje technickým a redakčním aspektům digitálních znalostních platform s cílem zajistit jejich přehlednost a uživatelskou přívětivost. V neposlední řadě vymezuje deset klíčových oblastí činnosti, mezi něž patří další rozvoj konceptu zelené infrastruktury, využití digitalizace či dlouhodobé zachování kvality městské přírody. Sada nástrojů tak představuje pevný základ pro strategické i praktické začlenění ochrany a rozvoje městské přírody na úrovni obcí.

R 6131

HANSEN, RIEKE et al.: **Urbane grüne Infrastruktur in Kommunen stärken.**

Empfehlungen aus dem Werkzeugkasten Stadtnatur

Bonn, Bundesamt für Naturschutz, 2024, 52 s.
ochrana přírody - zeleň města - zeleň veřejná - infrastruktura zelená - ochrana biodiverzity -
management - Německo

V této brožuře představují urbanisté z Geisenheimské univerzity a Technické univerzity v Berlíně německým obcím koncept podpory biodiverzity v rámci městské zelené infrastruktury. Jejím cílem je propojit aktéry zapojené do plánování veřejných prostranství a krajiny a zároveň integrovat sociální, ekologické i estetické požadavky. Publikace vychází z digitálního nástroje „Urban Nature Toolbox“, online platformy určené obcím, kterou spravuje Spolkový úřad pro ochranu přírody. Důraz je kladen na vnímání města jako druhově bohatého prostředí s rozmanitou a odolnou zelenou infrastrukturou. Autoři systematicky představují opatření pro plánování, realizaci, údržbu i monitorování a zároveň vysvětlují způsoby evidence a hodnocení městské přírody. Text je strukturován přehledně a jednotlivá témata jsou ilustrována konkrétními příklady z praxe.

R 6133

Metodika pro realizaci výsadeb dřevin pohlcujících prachové částice podél silničních komunikací i u tzv. plošných zdrojů prašnosti.

Praha, ATEM - Ateliér ekologických modelů, s.r.o., 2016, 57 s.+2 příl.

zeleň podél komunikací - dřeviny - znečištění ovzduší - emise - prach - metodika

Metodika představuje nástroj pro navrhování výsadeb vegetačních bariér s prioritní hygienickou (protiprašnou) funkcí, avšak při respektování jejich ostatních funkcí a podmínek daného biotopu. Zaměřuje se zejména na druhovou skladbu vegetačních bariér, jejich prostorovou konfiguraci a začlenění do krajiny. V případě druhové skladby metodika rozlišuje mezi výsadbou v intravilánu sídel a ve volné krajině, pro volnou krajinu následně vychází z typizace stanovišť a jejich charakteristik. Prostorové uspořádání bariéry zahrnuje její tvar, rozměry, hustotu a vnitřní uspořádání porostu. Krajinářsko-architektonické řešení obsahuje kompoziční principy pro realizaci vegetační bariéry, která bude působit jako nový prvek v krajině. Samostatná část metodiky je věnována koordinaci výsadeb vegetačních bariér s ostatními krajinotvornými postupy.

R 6129

HULA, VLADIMÍR a kol.: Metodika tvorby a použití semenných směsí podporujících bezobratlé

Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2019, 24 s.

ochrana přírody - diverzita biologická - zeleň podél komunikací - travní porosty - semena - osivo regionální - bezobratlí živočichové - motýli - metodika

Metodika byla vytvořena v rámci projektu „Nové technologie vegetačních úprav svahů dálničních koridorů pro zvýšení dlouhodobé efektivity zvláštní územní ochrany přírody“. Poskytuje návod pro tvorbu a využití travino-bylinných směsí určených k podpoře biodiverzity na svazích silnic a dálnic. Je navržena pro různorodá stanoviště s cílem podpořit nejen motýly, ale i další skupiny bezobratlých, a to prostřednictvím vhodného řešení struktury porostu. Metodika zároveň zohledňuje regionalitu osiva: obsahuje základní směs doplněnou o přídatné směsi podle oblasti použití.

R 6130

Technické podmínky - TP 99 Vysazování a péče o silniční vegetaci

Praha, Ministerstvo dopravy ČR, 2024, 95 s.

zeleň podél komunikací - dřeviny - výsadba dřevin - zeleň-údržba - zajištění bezpečnosti - normy a normativy

Výsadba a péče o silniční vegetaci se řídí novým technickým předpisem, který zajišťuje funkčnost, bezpečnost i udržitelnost zeleně. Klíčovým požadavkem je umisťovat dřeviny mimo bezpečnostní odstupy, tedy mimo prostor pevných překážek, volit druhy odolné vůči zasolení a ošetřovat je primárně v období vegetačního klidu.

P 1558

FARKAČ, BRONISLAV a kol.: Osvědčené komunikační postupy v ochraně přírody.

Metodika komunikace s vlastníky a uživateli pozemků v chráněných územích

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2026, 55 s., 2. aktual. a dopl. vyd.

Edice: Metodika AOPK ČR

ochrana přírody - chráněná území - vlastník - uživatel - administrativa - komunikace sociální - metodika

Publikace se věnuje komunikaci s vlastníky půdy a hospodáři působícími ve zvláště chráněných územích. Je určena především odborným pracovníkům státní ochrany přírody a pracovníkům orgánů územní samosprávy vykonávajících státní správu v oblasti ochrany přírody.

Cílem metodiky je přispět k lepšímu porozumění mezi ochranou přírody a lidmi, kteří ve zvláště chráněných územích žijí a pracují, a tím podpořit účinnější péči o společné přírodní dědictví. Zapojení vlastníků, hospodářů a správců pozemků, na nichž se nacházejí zachovalá a přírodně cenná společenstva či ohrožené a chráněné druhy, je zásadní pro jejich dlouhodobé zachování.

Metodika zdůrazňuje význam srozumitelného vysvětlování záměrů ochrany přírody i důvodů, proč jsou navrhována konkrétní opatření nebo omezení hospodaření. Stejně důležité je však také porozumění ze strany pracovníků ochrany přírody vůči možnostem, podmínkám a omezením jednotlivých hospodářů. Vzájemná komunikace vytváří prostor pro spolupráci, důvěru a hledání společných řešení. Výsledkem je nejen lepší vzájemná dohoda, ale především účinnější a dlouhodobě udržitelná ochrana přírody.

P 1561

DRÁBKOVÁ, MARKÉTA a kol.: Evropské klenoty v přírodě Třeboňska. Evropsky významné lokality chráněné krajinné oblasti Třeboňsko

[Praha], Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2026, 80 s., 1. vyd.

ochrana přírody - chráněná území - EVL - Třeboňsko

Publikace je věnována mimořádně cenným přírodním lokalitám Třeboňska a jejich významu v rámci evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Zaměřuje se především na jedinečnou krajinu rybníků, mokřadů, rašelinišť, lesů a luk, které společně vytvářejí jedno z biologicky nejceněnějších území České republiky. Představuje charakteristické biotopy Třeboňska, jejich přírodní hodnoty i významné druhy rostlin a živočichů, které jsou zde chráněny. Věnuje se vodním a mokřadním ekosystémům, ptačím oblastem, rašeliništím i starým lesním porostům a zároveň objasňuje význam ochrany těchto stanovišť v evropském kontextu.

Součástí publikace jsou také informace o historickém utváření zdejší krajiny, zejména o rozvoji rybníkářství, které zásadním způsobem ovlivnilo dnešní podobu CHKO Třeboňsko. Publikace zároveň zdůrazňuje význam citlivého hospodaření a ochrany přírody, které jsou klíčové pro zachování mimořádné biologické rozmanitosti tohoto území.

P 1560

KABELKA, RICHARD a kol.: Evropské klenoty v přírodě Litovelského Pomoraví.

Evropsky významné lokality chráněné krajinné oblasti Litovelského Pomoraví

[Praha], Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2026, 72 s., 1. vyd.
ochrana přírody - chráněná území - EVL - Litovelské Pomoraví

Publikace představuje přírodní hodnoty CHKO Litovelské Pomoraví a upozorňuje na význam tohoto území v rámci evropské soustavy Natura 2000. Zaměřuje se především na jedinečnou krajinu lužních lesů, říčních ramen, mokřadů, luk a tůní podél řeky Moravy, která patří k nejzachovalejším říčním nivám ve střední Evropě.

Publikace přibližuje charakteristické biotopy Litovelského Pomoraví, jejich ekologický význam i druhovou rozmanitost rostlin a živočichů. Věnuje se například lužním lesům, mokřadním společenstvům, vodním ekosystémům či pravidelně zaplavovaným loukám a představuje řadu vzácných a chráněných druhů vázaných na toto specifické prostředí.

Významná část publikace je zaměřena také na řeku Moravu a její přirozenou dynamiku, která po staletí utváří podobu zdejší krajiny. Zdůrazněna je role tradičního hospodaření, význam ochrany přírodních procesů i potřeba citlivé péče o území, které má mimořádnou hodnotu nejen v českém, ale i evropském měřítku.

P 1556

HLAVÁČ, VÁCLAV a kol.: Ochrana biotopu vybraných zvláště chráněných druhů v územním plánování

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2021, 63 s., 1. vyd.

Edice: Metodika AOPK ČR

ochrana přírody - biotopy - chráněné druhy - územní plánování - metodika

Hlavním cílem publikace je sjednotit a zpřehlednit postupy ochrany biotopů národně významných druhů, objasnit jejich promítnutí do územně analytických podkladů a poskytnout metodickou podporu orgánům ochrany přírody i územního plánování. Současně usiluje o předcházení zásahům, které by mohly poškodit populace zvláště chráněných druhů.

Publikace podrobně popisuje legislativní rámec druhové ochrany podle zákona o ochraně přírody a krajiny, kritéria výběru národně významných zvláště chráněných druhů i metodiku vymezování jejich biotopů pro různé skupiny organismů – od rostlin a bezobratlých přes ryby, obojživelníky a ptáky až po savce. Věnuje se také využití mapových vrstev a doporučeným postupům při posuzování stavebních a rozvojových záměrů.

Součástí publikace jsou rovněž konkrétní příklady druhů, jako jsou rys ostrovid, vlk obecný, medvěd hnědý, tetřev hlušec či sysel obecný, na nichž metodika ukazuje způsoby vymezování a ochrany jejich životního prostoru v krajině.

P 1557

JUST, TOMÁŠ a kol.: Renaturace vodních toků a tvorba mokřadů činností bobra evropského

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2025, 169 s., 1. vyd.

Edice: Metodika AOPK ČR

vodní toky - revitalizace - mokřady - fauna - bobr - metodika

Metodika se zaměřuje na význam bobra evropského jako přirozeného „ekosystémového inženýra“, který svou činností přispívá k obnově přirozeného charakteru vodních toků a podporuje vznik mokřadních stanovišť. Publikace vysvětluje, jak bobří svými aktivitami – stavbou hrází, kácením stromů a vytvářením tůní – zásadně přetvářejí krajinu. Popisuje, jak tyto procesy napomáhají renaturaci upravených vodních toků, jak vznikající mokřady zadržují vodu v krajině a zvyšují její biodiverzitu, a také jaké ekologické přínosy mají bobří lokality pro obojživelníky, ptáky, ryby, hmyz i rostliny.

Metodika se zároveň věnuje praktickým otázkám managementu: kdy je vhodné ponechat bobří činnost přirozenému vývoji, jak hodnotit konflikty mezi aktivitou bobrů a hospodářským využitím krajiny, jak chránit infrastrukturu a zemědělskou půdu či jak postupovat v chráněných územích i v běžné krajině. Publikace zdůrazňuje, že bobr může významně přispívat ke zpomalení odtoku vody, obnově přirozené hydrologie krajiny, zmírňování dopadů sucha a posilování samočisticí schopnosti vodních ekosystémů.

R 6128

KOTYZOVÁ, MARIE et al.: Travní porosty v CHKO Moravský kras a zásady jejich údržby. Praktická příručka pro zemědělce, vlastníky a uživatele pozemků

Troubsko, Zemědělský výzkum, 2024, 31 nečísl. s.

travní porosty%biotopy%chráněná území%CHKO Moravský Kras%opéče o krajinu

Příručka se věnuje péči o travní a luční porosty v CHKO Moravský kras. Vznikla jako výstup čtyřleté studie zaměřené na zatravňované plochy na krasových plošinách. Hlavními tématy příručky jsou vhodné osivové směsi pro zatravňování v Moravském krasu, doporučené i nevhodné druhy a odrůdy rostlin pro výsevy ve volné krajině CHKO, základní typy travních porostů v oblasti a zásady jejich údržby a managementu (například sečení, pastva či obnova porostů). Publikace se dále věnuje ochraně biodiverzity a půdních organismů a upozorňuje na činnosti, které je vhodné konzultovat se správou CHKO.

Důraz je kladen na takovou péči o krajinu, která podporuje přírodní hodnoty krasového území a omezuje používání nevhodných komerčních směsí či invazních druhů rostlin.

P 1555

KRÁSA, ANTONÍN: Ochrana saproxylického hmyzu a opatření na jeho podporu

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2015, 147 s.

Edice: Metodika AOPK ČR

hmyz - brouci saproxyličtí - ochrana živočichů - dřevo odumřelé - lesní hospodaření - metodika

Metodická příručka se věnuje ochraně saproxylického hmyzu, který žije v mrtvém dřevě v různém stupni rozkladu, a možnostem jeho praktické podpory.

R 1956/37

NOVÁK, IVO: Bohemia centralis. Příspěvek k poznání motýlů (Lepidoptera)

Křivoklátska

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2021, č. 37, 336 s.

motýli - ochrana přírody - výzkum - chráněná území - Křivoklátsko

Nový svazek regionálního časopisu středních Čech obsahuje rozsáhlou studii motýlů v chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko, která se rozkládá v trojúhelníku mezi městy Kladno, Beroun a Rakovník. Na území o rozloze 628 km² bylo vyhlášeno 27 maloplošných zvláště chráněných území, kterým autor věnoval hlavní pozornost. Práce obsahuje mapu území s vyznačenými sběrnými místy. Výzkum probíhal v letech 1994–2018. Výsledkem rozsáhlé práce byl nálezy 1 758 druhů motýlů ze 63 čeledí, což představuje více než 50 % české fauny motýlů. Byly nalezeny druhy vzácné i na dlouhou dobu vymizelé, i když i v tomto území byl pozorován opakovaně zjišťovaný úbytek druhů a jejich početnosti. Výsledky jsou uváděny podle výskytu ve světelných lapačích nebo podle sběru na popsanych lokalitách, většinou ještě s poznámkami o nálezech na určitých rostlinách. Následuje diskuze a poznámky k výskytu motýlů, které se měnily během mnohaleté práce v terénu, rejstřík čeledí, rodů a druhů a rejstřík použitých českých jmen. V příloze jsou čtyři barevné tabule, každá s 18 druhy vybraných motýlů, a je vyobrazeno 17 studovaných

lokalit. Tento svazek Bohemia centralis tak blíže představuje životní dílo významného specialisty a zároveň navazuje na řadu předchozích regionálních sborníků, které se věnují převážně chráněným územím Středočeského kraje.

R 1956/39

Bohemia centralis. Příroda a historie obory Hvězda = Nature and history of the Obora Hvězda/ Star Game Preserve

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Střední Čechy, 2025, č. 39, 392 s.

chráněná území - výzkum – památka přírodní – historie – flóra – fauna - Praha - Hvězda

Tento svazek sborníku je věnován přírodní památce Obora Hvězda. Tento park, patřící k nejnavštěvovanějším v Praze, představuje zároveň mimořádně cenné biologické území. Čtenáři zde naleznou množství informací o různých skupinách živočichů, rostlin a hub, které se v oboře vyskytují, stejně jako o historii jejich výzkumu a o dějinách samotné obory.

Publikace přináší například přehled historie obory od jejího renesančního založení za vlády Ferdinanda I. až po dnešní podobu chráněného území. Věnuje se také vývoji zdejších lesů a krajiny, výsledkům výzkumu rostlin, hub a živočichů či výskytu ptáků, obojživelníků, plazů a hmyzu. Pozornost je zaměřena rovněž na význam obory jako cenného přírodního území v rámci Prahy. Ve sborníku jsou podrobně představeny například studie slunéčkovitých brouků, historické entomologické výzkumy z 18. století, přehled obojživelníků a plazů v oboře nebo srovnání současné fauny s okolní krajinou podél Litovického potoka.

Samotná Obora Hvězda je významná nejen historicky (letohrádek Hvězda, bitva na Bílé hoře, královská obora), ale i biologicky – jde o přírodní památku s cennými habrovými doubravami, množstvím ptáků a dalších druhů organismů.

V současnosti stojí obora před nelehkým úkolem, spočívajícím ve skloubení historického, přírodního, rekreačního i kulturního poslání. Zdá se, že se v ní přírodě stále daří, a to především díky citlivé správě území, kterou provádí příslušný orgán ochrany přírody, tedy Magistrát hlavního města Prahy.

R 2646/19

HANÁK, VLADIMÍR et al.: Fauna netopýrů Prahy: přehled nálezů a poznámky k urbánním populacím netopýrů

Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny, 2009, 89 s.

Edice: Natura Pragensis. Studie o přírodě Prahy, 19.

fauna – netopýři - výskyt - Praha

Toto číslo sborníku je věnováno výskytu netopýrů na území Prahy a představuje dosud nejucelenější přehled poznatků o pražské netopýří fauně. Publikace shrnuje historické i současné údaje o výskytu netopýrů na území hlavního města a analyzuje jejich život v městském prostředí. Zvláštní pozornost je věnována druhové rozmanitosti netopýrů v Praze, výskytu jednotlivých druhů v různých částech města, migracím a zimování netopýrů i využívání parků, lesů, vodních toků a panelových domů. Zabývá se rovněž vlivem urbanizace na netopýří populace a problematikou ochrany netopýrů při rekonstrukcích budov a jejich zateplování.

Autoři uvádějí, že na území Prahy bylo doloženo celkem 17 druhů netopýrů, což představuje přibližně 65 % všech druhů známých z České republiky. Mezi nejčastěji zaznamenávané druhy patří netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*), netopýr večerní (*Eptesicus serotinus*), netopýr vodní (*Myotis daubentonii*) a netopýr pestrý (*Vespertilio murinus*).

Sborník zároveň ukazuje, že Praha je pro netopýry mimořádně významným prostředím díky rozsáhlým parkům, lesům, starým stromům, řece Vltavě i blízkosti zimovišť v Českém krasu. Publikace proto zdůrazňuje potřebu ochrany těchto živočichů a jejich úkrytů v městské krajině.

P 1559

ZÝKA, VLADIMÍR: Konektivita habitatů vlka obecného ve střední Evropě

Praha, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2026, 174 s.

vlk obecný - konektivita habitatů - fragmentace krajiny - Evropa střední

Současná míra fragmentace krajiny antropogenní infrastrukturou významně ohrožuje populace živočichů. Děje se tak např. ztrátou habitatu, úmrtností při kolizích s vozidly, bariérovým efektem a v kombinaci úmrtnosti a bariérového efektu také celkovou fragmentací populací. Ta je považována za jednu z největších hrozeb pro globální biodiverzitu. V případě vlka obecného vede fragmentace krajiny celkově ke zvýšení genetické diferenciace mezi fragmenty populace neboli tvorbě subpopulací, které se postupem času začínají vázat na specifické prostředí. Řešením fragmentace krajiny je vymezování ekologických sítí s využitím modelů funkční konektivity, jejichž základem je teorie ostrovní biogeografie a na ni navazující teorie izolace vzdáleností, izolace rezistencí a nejnověji také izolace prostředím. Stav populace vlka obecného ve střední Evropě ovlivňuje probíhající změna klimatu (především vývojem struktury habitatu) a v neposlední řadě také diskuse nad nosnou kapacitou prostředí středoevropské krajiny pro vlka.

.....

Staré lesní mapy a zahradní plány (<https://www.starelesnimapy.cz/>)

Národní zemědělské muzeum Praha (dále pouze NZM) získalo v druhé polovině minulého století akviziční činností a dary institucí velké množství plánové dokumentace, různých map a plánů zahradních architektů. Tyto materiály však muzeum z velké části odborně nezpracovalo a de facto pouze evidovalo v depozitářích jako přírůstky. V dobách reálného socialismu nebyl zájem tyto materiály dále zpracovávat a prezentovat. Po roce 1990 se pozvolna stupňovaly požadavky na využívání těchto materiálů, především odbornými školami, ale i architektonickou, ekologickou a krajinářskou obcí.

Využití uložených materiálů bylo velmi problematické, především díky chybějícímu odbornému zpracování a také vzhledem ke stavu uložených materiálů. Plánová dokumentace, převážně na pauzovacích papírech byla značně poškozena /složena na formáty, stočena v rolích a nevhodně uložena apod./ a jakákoliv manipulace při absenci muzejních badatelen dále materiály poškozovala a hrozilo jejich definitivní zničení.

Po navrácení budovy NZM na Letné a vytvoření vyhovujících prostor se převezly z poboček Kačina, Valtice a Ohrada v letech 2007–2008 výše uvedené materiály do Prahy. Po jejich revizi se zahájila jejich katalogizace a odborné zpracování. V rámci archivu NZM byl vytvořen archivní fond V – Sběrka map a plánů. Vzhledem k fyzickému stavu archiválií přijalo muzeum rozhodnutí na kompletní digitalizaci tohoto fondu, tak aby archiválie byly ušetřeny případné manipulaci na badatelně. Digitalizaci NZM zahájilo v roce 2007 a až do roku 2011 provádělo na pracovišti Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů v Brandýse nad Labem (dále pouze ÚHUL Brandýs nad Labem). V roce 2008 byla do NZM převedena také digitální data z Historického průzkumu starých lesních map, který prováděl v ÚHUL Brandýs nad Labem Ing. Petr Fencl v letech 1997–2006. V květnu 2006 se stal kurátorem NZM Praha. V roce 2010 muzeum pořídilo archivní SW Bach pro katalogizaci mapové sbírky. Díky dotaci zřizovatele, Ministerstva zemědělství, mohla být v roce 2011–2012 provedena transformace dosud zpracovaných dat pro webovou aplikaci. V roce 2013 spustilo NZM pilotní projekt Mapového portálu Starelesnimapy a od

ledna 2014 je tento portál veřejně přístupný. Portál je průběžně doplňován, tak jak jsou další zahradní plány a staré lesní mapy zpracovávány.

PERIODIKA

R 2809/128

Zpravodaj milovníků a pěstitelů růží

Praha, Rosa klub, 2026, 68 s.+příl.

Rosa – periodika

Vybrané příspěvky:

ŽLEBČÍK, J.: Odrůdy růží v Lidicích

Zprav. Milov. Pěst. Růží, 2026, č.128, s. 5-14+příl.

Rosa; sortiment; Lidice; historie

ŽLEBČÍK, J.: Chromosomy u českých růží

Zprav. Milov. Pěst. Růží, 2026, č.128, s. 15-18

Rosa; genetika

MALASKA, J.: Botanické růže – vývoj a taxonomie

Zprav. Milov. Pěst. Růží, 2026, č.128, s. 19-24

Rosa; taxonomie

R 4318/31

Silva Gabreta. Sborník vědeckých prací ze Šumavy. Scientific studies from the Bohemian Forest

Vimperk, Správa Národního parku Šumava, 2025, 169 s.

chráněná území - výzkum - ochrana přírody - Šumava - periodika